

HERESZNYE község RENDEZÉSI TERVE
SZAKÁGI MUNKARÉSZ

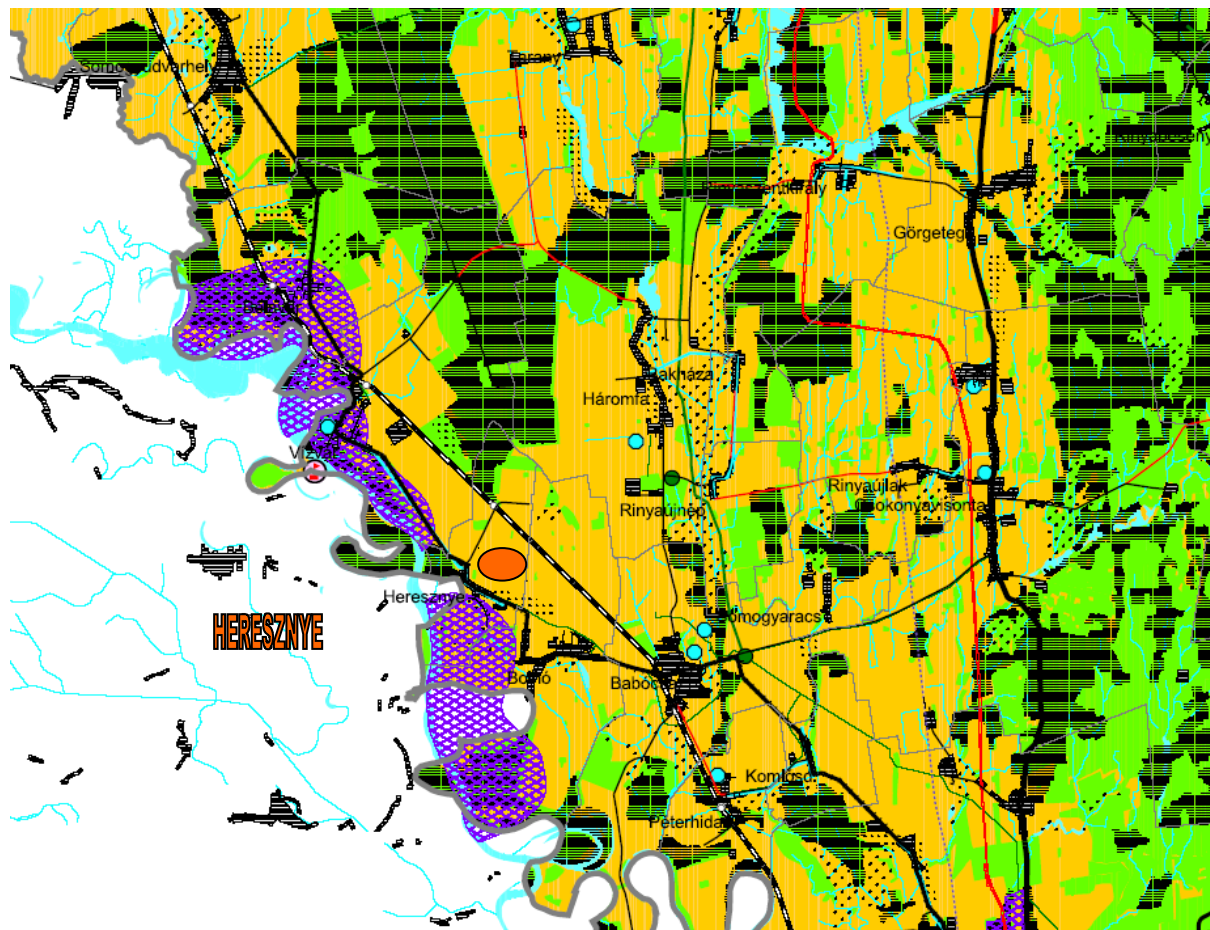
KÖRNYEZETALAKÍTÁS, KÖZMŰVESÍTÉS, HÍRKÖZLÉS

Kaposvár, 2005. február.

TARTALOMJEGYZÉK

<u>KÖRNYEZETALAKÍTÁSI JAVASLAT.....</u>	<u>5</u>
<u>1./ KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE</u>	<u>5</u>
<u>2./ A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV CÉLJA, ALTERNATÍVÁI</u>	<u>7</u>
<u>3./ A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS, CÉLOK</u>	<u>7</u>
<u>3.1./ Felszíni- és felszín alatti víz védelme.....</u>	<u>8</u>
<u>3.2./ Hulladékgazdálkodás.....</u>	<u>13</u>
<u>3.3./ Felszíni víz védelem.....</u>	<u>14</u>
<u>3.4./ Levegő tisztaság védelem.....</u>	<u>14</u>
<u>Kibocsátási határértékek.....</u>	<u>15</u>
<u>Fűtés : A fűtésből származó emissziókat a légszennyező anyagok közül a kén-dioxid,</u>	
<u>szén-monoxid, nitrogén-oxidok, a szilárd és a korom emisszió jellemzi.....</u>	<u>15</u>
<u>3.5./ Zaj- és rezgésvédelem.....</u>	<u>17</u>
<u>3.6./ Parkterületek, sport- és temető terület.....</u>	<u>17</u>
<u>3.7./ Élővilág: növényzet, állatvilág.....</u>	<u>18</u>
<u>3.8./ Építészeti és régészeti örökség:.....</u>	<u>18</u>
<u>4./ RENDEZÉSI TERV MEGVALÓSÍTÁSÁNAK HATÁSAI, JAVASOLT INTÉZKE-</u>	
<u>DÉSEK.....</u>	<u>19</u>
<u>5./ ÖSSZEFOGLALÓ</u>	<u>19</u>
<u>KÖZMŰVESÍTÉSI JAVASLAT.....</u>	<u>20</u>
<u>1./ Vízellátás.....</u>	<u>20</u>
<u>2./ Szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás.....</u>	<u>21</u>
<u>3./ Csapadékvíz elvezetés.....</u>	<u>22</u>
<u>4./ Gázellátás.....</u>	<u>22</u>
<u>5./ Villamos energiaellátás.....</u>	<u>22</u>
<u>6./ Hírközlés.....</u>	<u>23</u>

HERESZNYE az ország déli, Horvátországgal határos részén, a Belső-Somogyi középtájon, ezen belül a Közép-Dráva-Völgy-i kistájon fekszik.

RÉSZLET a Somogy Megyei Területrendezési Terv Területszerkezeti Tervéből

1. ábra

Heresznye Barcstól észak-nyugatra 22 km, Nagyatádtól dél-nyugati irányba 29 km, Csurgótól dél-keletre 27 km távolságra. Kaposvártól, a megyeszékhelytől a 61-es és a 68-as közutakon, illetve országos mellékutakon érhető el, a települések közötti távolság 75-80 km. Heresznye a Dráva folyó partján, Magyarország déli, Horvátországgal határos részén fekszik. Szomszédos települései, D-K-ről Bolhó, É-Ny-ről Vízvár, keletről Háromfa.

A település a barcsi székhelyű Drávamenti Területfejlesztési Önkormányzati Társulás tagja, a Barcsi Statisztikai Kistérséghez tartozik. A Somogy megyei Területrendezési Terv javaslata szerint, Heresznye potenciálisan veszélyeztetett település, mely több szempontból is (munkanélküliség számát, társadalmi- gazdasági helyzetét tekintve) hátrányos helyzetűnek minősül. A településen az alapfokú ellátás részlegesen biztosított, a hiányzó ellátási funkciókat a közeli Vízvár intézményei biztosítják. A kedvezőtlen területi besorolás azonban Heresznye esetében a kedvező kibontakozás lehetőségét jelenti. Ezzel ugyanis bővíthetnek támogatási forrásai, kiváló természeti adottságai ennek zálogát jelentik. Heresznye a barcsi vállalkozási övezetbe tartozik és ez gazdasági hátrányainak leküzdéséhez komoly esélyt adhat.

A kistáj Drávatamásítól Órtilosig terjedő, mintegy 60-70 km-es Dráva szakaszt foglalja magába. Jellemző sajátossága a Dráva erősen meanderező partszakasza, a folyó partján található morotvák, a partot végigkísérő ÉÉNy-DDK-i irányú völgyek. A folyó

bal partjának ezen a szakaszán homokkal fedett hordalékkúpok találhatóak, de a meredek partoldal itt már lankásabbá válik. Jellemző erre a területre a folyó zezzugos futása, felületben íves hajladozása.

A kistáj ásványi anyagokban gazdag. A bányászati kavics és a homok mellett jelentős földgázvagyron található a föld mélyében. Számos gázkút található a település külterületén.

A kistáj éghajlata mérsékelt meleg, évi átlagos csapadékmennyisége 700 mm. A környék talaja homokos üledékeken agyagbemosódásos barna erdőtalaj. E talaj típusokra a kedvezőtlen víz- és tápanyagmegtartó képesség jellemző, melynek következtében a talajminőség viszonylag kedvezőtlen. Szántóterületei középkötötték, 17-20 AK, legelői 3-8 AK, közötti értékűek. Fontosabb mezőgazdasági terményei a búza, a kukorica, a tritikálé, de többen foglalkoznak gyógynövénygyűjtéssel is. A zártkertekben, magáncélra, szőlő és gyümölcsstermeléssel. A település szerencsésen, mindmáig megőrizte állattartó hagyományait. A BHV Rt. heresznyei szarvasmarha telepe, jelenleg bérbeadással hasznosított. Itt van azonban állatainak nyári szállása. Teréz major területén egy pulykafarm üzemel.

A község viszonylag kisebb erdőterületekkel rendelkezik. A 213,4 ha üzemtervezett erdő döntő része un. gazdasági hasznosítású (143,8 ha). A fokozottan védett természeti területen 55,7 ha, a védett természeti területen 9,2 ha erdő van. Vadvédelmi funkciót 0,7 ha erdőterület tölt be. Ez utóbbiak un. védelmi rendeltetésű erdők. Egyéb hasznosítású erdő 4,0 ha. Az erdősültség 22%-os, ami bár elmarad a megyei 26,6%-os átlagtól az országos 18,7 %-osnál jobb. Az erdőterületek elsősorban a közigazgatási terület északi részén és kisebb foltokban a Dráva parton találhatóak. Faállományára a tölgy, a cser, a mézgás éger, gyertyán, erdei fenyő, fűz, nyár és kisebb mértékben az akác jellemző.

A település környéke vadállományban gazdag. Erdeiben az apróvadak mellett megtalálható az őz, a szarvas és a vaddisznó is. A terület a Duna-Dráva Nemzeti park része, ahol a Natura 2000-es védett, és fokozottan védett területek is vannak. Heresznye a Balaton Ny-i részétől a Dráváig terjedő összefüggő ökológiai folyosó által érintett település, mely a felszín alatti vizek szennyezés-érzékenysége tekintetében fokozottan érzékeny területnek számít.

A település közlekedési kapcsolatai, főleg a közúti közlekedési adottságai révén viszonylag jók. A község a Barcs-Csurgó-Iharosberényt összekötő 6801 számú, országos közút mentén fekszik. A közigazgatási területet DDK-ÉÉNy irányban keresztezi a Pécs-Szigetvár-Barcs-Nagykanizsa városokat összekötő vasúti szárnyvonal, melynek itt megállója van.

A település viszonylag kedvező közúti kapcsolatai lehetőséget adnak arra, hogy 30-40 perces eljutási idővel, a középszintű ellátást nyújtó intézményeket Baracson, Csurgón, vagy Nagyatádon igénybe vegyék. A felsőfokú ellátást biztosító megyeszékhelyet, Kaposvárt azonban csak nehézkesen, többszöri átszállással, elsősorban autóbusszal lehet elérni, két órát meghaladó utazási idővel. Pécsnek, mint régió központnak a megközelítése közvetlen vasúti összeköttetéssel viszonylag kedvező lehetne, de az utazási idő ebben az irányban ritka és megközelítően két óra.

Heresznye közigazgatási területe 9,90 km² melyből a belterület 0,60 km², 1,33 km² a Duna-Dráva Nemzeti Park területe.

HERESZNYE története egybeforrott a Drávával, az itt élők megélhetését hosszú évszázadokon keresztül a folyó adta. A település története a XV.-XVI. századtól ismert, de nevének említésével, első ízben, az 1332-37 évi pápai tizedjegyzékben találkozhatunk, amikor még két településből; Egyházasheresznyéből és Felvétheresznyéből állt. A települések birtokosai között ismert családokat, így az Alsó- Lendvai Bánfi, a Marczali, a Báthori, a Tahy családot találjuk. A XVI. században a település Zrínyi Miklós várkapitány

parancsnoksága alá kerül. A török időkben teljesen kipusztul a község. 1677-ben Széchenyi György kalocsai érsek kapja adományként, tőle 1726-ban gróf Széchenyi Zsigmondhoz kerül. A település a XVIII. században települ át a Dráva partjáról jelenlegi, magasabban fekvő helyére. 1784-ben már 336-an lakták horvát anyanyelvű lakói. A község ezt a nemzeti identitását egészen a XX. század első harmadáig meg tudta őrizni. 1870-ben lakóinak száma 546 fő, a XIX. század végén 726 fő volt. Népeisége az 1920-as években volt a legmagasabb, amikor elérte a 810 főt, mely jelenlegi népességének megközelítően két és félszerese.

A XIX.-XX. század első felében a települést a Festetics család birtokában találjuk. Az ő idejükben élénkült meg a mezőgazdaság. A falu templomát 1935-ben építi fel és ekkor épül meg a település fejlődése szempontjából nagy jelentőséggel bíró babócsai út. A II. Világháború idején a községnek súlyos áldozatokat kell elviselnie; a területén húzódnó frontvonal miatt lakosságát kitelepítik.

A háború után a napszámosok zöme földhöz jutott. A rövid életű magángazdálkodást azonban néhány év múlva a TSZ szervezése követte. 1949-ben alakult meg az első TSZ csoport. Egy évtizeden belül minden gazda TSZ taggá vált.

A falu élete a '70-es évek elejétől kapcsolódott össze a szomszédos falvak életével, Heresznye, Vízvárral és Bélavárral együtt közös tanácsba szerveződött, melynek székhely Vízvárra került. Ez időre esik az alapellátást nyújtó egyéb intézmények körzetesítése is. Vízvárra került a községi közigazgatás után az óvoda és az iskola is. Vízvár központtal egyesült a TSZ is, mely ekkor 556 taggal 4118 ha-on gazdálkodott. A társközségek korlátozott fejlesztési lehetőséggel rendelkeztek. Ez változott meg a rendszerváltáskor, amikor Heresznyén is önálló önkormányzat alakult, saját ügyeinek intézésére. A település gazdaságilag is önállóvá vált. Ennek hatásai mérhető változást hoztak. Azóta számos intézmény felújítására, fejlesztésére került sor, és megvalósult a két legjelentősebb infrastrukturális fejlesztés; a gázközmű és a szennyvízcsatorna. Ezzel a település további fejlesztéséhez nélkülözhetetlen alapberuházások jöttek létre.

A szakági munkarész tartalma, célja:

A 253/1997. (XII. 20.) Kormány rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről 3. § (3) pontja értelmében a településszerkezeti tervekhez alátámasztó szakági munkarészeket kell készíteni az alábbi felsorolás szerint:

1. a tájrendezési javaslat
2. a környezetalakítási javaslat (a települési környezet természeti és művi elemei: a víz, a levegő, a föld, a klíma, az élővilág és az épített környezet, továbbá azok egymásra hatása)
3. a közlekedési (hálózati és keresztmetszeti),
4. a közművesítési- (víz, szennyvíz, csapadékvíz, energia), és
5. a hírközlési javaslat (távközlés, műsorszórás)

Ez a szakági munkarész a környezetalakítás legfőbb elemeivel a víz-, a levegő-, a föld-, a zaj-és rezgésvédelemmel, összefüggő javaslatokkal és a közművesítéssel foglalkozik. A közlekedésre, illetve a kulturális örökség védelmére önálló munkarész készült.

KÖRNYEZETALAKÍTÁSI JAVASLAT

1./ KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE

A településrendezési tervek környezeti értékeléssel foglalkozó szakági munkarészeinek tartalmi követelményeit a 2/2005.(I.11.) számú kormányrendelet határozza meg. Előírásainak megfelelően került összeállításra a munkarész.

Előzmények, a tervezés folyamata

Az önkormányzatok településrendezési tervkészítési kötelezettségét az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény írta elő. Kötelezte az önkormányzatokat arra, hogy korábbi terveiket vizsgáltsák felül, ennek hiányában, pedig készítsék el azokat. A községekre vonatkozóan a törvény 2004. december 31.-ei határidőt állapított meg.

Heresznye önkormányzata 2003-2005 évben készíteti el rendezési tervét. Ezt megelőzően, *1988-ban készült a községre rendezési terv, melyet a SOMOGYTERV dolgozott ki.* Ez a terv mára már elavult, nem felel meg a hatályos jogszabályi előírásoknak. A tervezést megelőzően az alábbi intézkedésekre került sor:

1. A Polgármester a tervkészítésről az Országos Településrendezési és Építési Követelményekben (OTÉK) meghatározott szakhatóságokat, közmű-üzemeltetőket és a szomszédos települések önkormányzatait értesítette, véleményüket, állásfoglalásukat kikérte.
2. Tájékoztatta a helyi lakosságot a terv készítéséről.
3. A Képviselőtestület kidolgozta és jóváhagyta a településfejlesztés koncepcióját, mely egyben a rendezési terv programját is képezte (jóváhagyva: 11/2004. (II.25.) Kt. számú határozattal).

Releváns tervekkel, szakhatósági előírásokkal való összhang

A településrendezési terv és a környezeti értékelés kidolgozása során az alábbi dokumentációkat kellett figyelembe venni:

- a 2003. évi XXVI. törvénnyel jóváhagyott Országos Területrendezési Tervet,
- a Somogy megyei Területrendezési Tervet (SMTT),
- a Dél-Dunántúli Területfejlesztési koncepciót és programot (DDTF)
- a Dráva-menti Területfejlesztési Önkormányzati Társulás területfejlesztési programját,
- a Dél-Dunántúli Hulladékgazdálkodási Programot,
- Somogy Megye Környezetvédelmi programját,
- a településre elkészült hulladékgazdálkodási tervet és a környezetvédelemre készülő programot,
- a községet érintő környezetvédelmi hatósági előírásokat.
- Heresznye gazdaságát, infrastruktúráját, az épített és természetes környezetét érintő dokumentációkat, statisztikákat.

A környezet védelméért felelős szervek (2/2005.(I.11.) II. rész szerint.) az előzetes szakvéleményüket megadták, azok a tervezés során ismertek voltak.

A településrendezési terv az előzetes szakvéleményekkel és a felsőbb szintű, országos, valamint megyei területrendezési tervekkel, fejlesztési programokkal összhangban készült el.

A szakhatósági észrevételeknek megfelelően kerültek lehatárolásra a védelmi övezetek; a Duna-Dráva Nemzeti Park területe, az ökológiai hálózattal érintett-, a Natura 2000-es területek, a felszín alatti vízbázis hidrogeológiai védőövezetének határa. E területek védelmét biztosító jogszabályi előírások a HÉSZ-be is beépültek.

2./ A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV CÉLJA, ALTERNATÍVÁI

A településrendezés célja a települések terület-felhasználásának, beépítésének meghatározása, a fejlesztési területek kijelölése, az építés helyi rendjének szabályozása, a környezet természeti, táji és épített értékeinek feltárása és védelme. Ennek során figyelembe kell venni többek között a környezet-, a tájkép- a természetvédelem érdekeit, melyet összhangba kell hozni a tájhasználattal, különös tekintettel a **föld, a víz, a levegő a talaj és az élővilág** védelmére. A településen megtalálható és megvalósítandó létesítményeket és azok funkcióit úgy kell meghatározni, hogy a környezet-használat során

- a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő,
- megelőzhető legyen a környezetszennyezés,
- kizárja a környezetkárosítást.

A település rendezési terve céljának megfelelően,- szabályozza a település fejlesztésének, beépítésének helyét, feltételeit, módját és ilyen értelemben hatósági és fejlesztési döntések alapját jelenti- csak egy változatban készülhet el. A végleges alternatíva azonban egyeztetések során, a helyszín részletes vizsgálatára, alapozottan, szakmai konszenzusban alakult ki.

Heresznye esetében a rendezési terv konkrét feladata a külterület déli, Drávával határos részén egy gazdasági terület kijelölése, ahol a szükséges mederkotrás berendezései, létesítményei elhelyezhetők. Továbbá a kiépült szennyvízcsatorna-hálózat mentén és a belterület tömbbelsőiben új lakóterületek kijelölése, a tervezett Dráva völgyi kerékpárút nyomvonalának meghatározása.

A rendezési terv a fejlesztési javaslatokat, a jogszabályi elvárásoknak megfelelően összhangba hozza a szép táji környezet védelmével, számol a meglévő hagyományos, falusias beépítés megtartásával. Védendő értéként kezeli a Dráva partot és a folyót kísérő erdő- és gyepterületeket, ennek értékes növény- és állatvilágát. A település kiemelt táji értékei a Duna-Dráva Nemzeti Park területére esnek.

3./ A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS, CÉLOK

Heresznye „Magyarország kistájainak katasztere” (szerk.: Marosi S. – Somogyi S., 1990.) szerint a Közép-Dráva völgy kistájon helyezkedik el.

A kistáj legfontosabb gazdaságföldrajzi jellemzőit az alábbi táblázatban foglaltuk össze.

Közép-Dráva-völgy		
Területi megoszlás		
	%	ha
belterület	5,0	1 500
szántó	62,6	18 800
kert	1,0	300
szőlő	1,7	500
rét, legelő	7,7	2 300
erdő	16,7	5 000
vízfelszín	2,3	700
egyéb (pl. ártér, bányák)	3	900
fentiekből védett terület (km ²)	16,6	3 500
teljes terület (km ²)		
300		
Domborzati viszonyok		
Tszf-i magasság	140 m	
Típus	Dráva morotvák, elhagyott medrekre tagolódó, alluviális felszín	
Átlagos relief	változó, 30-120 m/4 km ²	

HERESZNYE község RENDEZÉSI TERVE
SZAKÁGI MUNKARÉSZ

Földtani adottságok	
Felszín alatti rétegek	pleisztocén ösfolyók kavicsos homokanyaga és pannóniai agyagos, homokos üledékek
Felszíni rétegek	periglaciális homokos üledékes agyagbemosódásos erdőtalajok, öntéstalajok
Talajtani adottságok	
Főbb típusai	döntően erdő talajok
Termékenységük	ált. közepesnél valamivel rosszabb (V.-VI. oszt.)
Éghajlat, Vízhajlat	
Ált. jellemzés	mérsékelt meleg, mérsékelt nedves, közel van a nedves éghajlathoz
Évi napfénytartam	1950 óra, nyáron 780 órán át, télen 190-195 órán át sűt a nap
Évi középhőm.	9,0-10,2 °C
Évi átlag csapmenny.	800 mm-nél nagyobb (840 mm)
Hótakarós napok	38-40 nap
Ariditási index	0,88-0,90
Uralkodó szélirány	É-i, DNy-i és K-i
Átl. szélsébség	2,5-3 m/s körül
Vízfolyások	Dombó, Zsdála, Szemere, Lakics árok
Ártér	5 km ²
Tavak	21 darab
Talajvíz	2-4 m közötti, szulfátos és nitrátos
Rétegvizek	menyisége 1-1,5 l/s.km ²
Növényzet	
Flórajárás	Somogyi flórajárás
Fontosabb potenciális társulásai	liánszintű tölgy-köris-szil ligeterdők, égeres-körises láperdők,
Erdőgazdaság	lágú és kemény- lombos erdők
Mg. fő növényei	őszi árpa, kukorica, burgonya

3.1./ Felszíni- és felszín alatti víz védelme

A talaj és a víz védelme kiterjed a földfelszíni és felszín alatti rétegeire. Az egészséges életfeltételek biztosítása érdekében a földben, vagy a föld felszínén csak olyan anyag helyezhető el, valamint csak olyan tevékenység végezhető, amely a földet valamint a környezeti elemeket, a felszíni és a felszín alatti vizeket nem szennyezi, nem károsítja.

A felszíni vizek minősége védelmének egyes szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) Kormányrendelet 18.§-a kimondja, hogy a szennyvízkibocsátással kapcsolatos környezetvédelmi követelményeket a kibocsátó számára a vízjogi engedélyezés hatálya alá tartozó tevékenységek esetében a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségnek a vízjogi engedélyben kell meghatározni.

A befogadóba vezethető szennyező és mérgező anyagok körét is a Kormányrendelet határozza meg. A vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól a 28/2004. (XII.25.) KvVM rendelet intézkedik. Ennek 1. számú melléklete technológiai határértékeket határoz meg a különböző technológiákra, iparágakra és anyagokra vonatkozóan, 2. számú melléklete többek között lehatárolja a befogadók területi kategóriáit.

Felszíni szennyezésre érzékeny területek:

A közigazgatási területet az érzékeny természeti területekre (ÉTT) vonatkozó szabályokról szóló 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelet az I. Kiemelten fontos ÉTT-ek térségei közé sorolja. A kijelölés célja a természeti (ökológiai) szempontból érzékeny földrészleteken olyan természetkímélő gazdálkodási módok megőrzése, fenntartása, további földrészletek kijelölése, amelyek támogatással ösztönzött, önként vállalt kor-

látózások révén biztosítják az élőhelyek védelmét, a biológiai sokféleség, a tájképi és kultúrtörténeti értékek összehangolt megőrzését.

A kiemelten fontos ÉTT kijelölés azt jelenti, hogy a területen nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő természeti, táji és kultúrtörténeti értékek fordulnak elő, melyek fennmaradása már középtávon is kétséges a természetkímélő gazdálkodás támogatása nélkül. Az extenzív gazdálkodás ösztönzésével és támogatásával a terület természeti értéke növelhető, a környezet állapota javítható, a rendeletben foglalt intézkedések megvalósítása realizálható.

A rendelet szerint HERESZNYE a I. Kiemelten fontos ÉTT-ek térségei között a „Fás legelők Baranya megyében” csoportba tartozik.

A környezet vízvédelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, valamint a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény egyaránt meghatároz általános következményeket a vizek védelme érdekében. A **föld védelme kiterjed a föld felszínére és a felszín alatti rétegeire, a talajra, a kőzetekre és az ásványokra**, ezek természetes és átmeneti forrásaira és folyamataira. A védelemnek magába kell foglalnia a talaj termőképessége, víz- és levegőháztartása védelmét is.

A felszín alatti vizek védelmére született a **219/2004.(VII.21.)számú Kormány rendelet**, mely a korábban hatályos 33/2000. (III.17.) számú Kormány rendeletet váltotta fel. Az érintett települések körét, érzékenységet a 27/2004.(XII.25.) KvVM rendelet melléklete tartalmazza.

A rendeletek célja: a felszín alatti víz terhelésének lehetőség szerinti elkerülése, a felszín alatti víz és a földtani közeg szennyezésének megelőzése, a bekövetkezett határértéket meghaladó szennyezettség, károsodás mértékének csökkentése, megszüntetése, valamint ezek érdekében szabályok megállapítása, mindezeknél törekedve a legjobb elérhető technika alkalmazására.

A rendeletek hatálya - a magánszemélyek háztartási igényeit meg nem haladó tevékenységek és az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény hatálya alá tartozó anyagok és tevékenységek kivételével - kiterjed a felszín alatti vízre és a földtani közegre, a kockázatos anyagokra, valamint azon emberi tevékenységekre, amelyeknek hatására kockázatos anyag kerülhet a felszín alatti vízbe, földtani közegbe. A felszínfejlődési folyamatok szerepe ma is kiemelkedő, mivel eredményük jelentősen meghatározza a természeti erőforrásokat. A mező- és erdőgazdálkodás feltételeit (talajtípusok, lejtésviszonyok, égtáji kitettség, a talajerózió és -defláció veszélye, növényzet stb.); a vízgazdálkodás feltételeit (vízbázisok, azok kapacitása, **szennyezés-érzékenység**). Egyre fontosabbak a természeti feltételek az építéseknel (talajállékonyság, csúszásveszély; talajvíz szintje) vagy a hulladékok elhelyezésében. A tájak – környezeti és természeti szempontból fontos – jellemzőit a földtörténeti folyamatok alakították ki. Somogyban az elmúlt 2-3 millió év történései a meghatározóak.

SOMOGY MEGYEI TELEPÜLÉSEK SZENNYEZŐDÉSÉRZÉKENYSÉGI BESOROLÁSA 219/2004. (VII. 21.) Kormány rendelet SZERINT

HERESZNYE

Fokozottan érzékeny
Érzékeny

Kivonat a KÖVIZIGE—k, a VITUKI, az AQUARIST KFT és a Természetvédelmi Hivatal adatai alapján

A rendelet értelmében HERESZNYE a **Kiemelten érzékeny területen** fekszik.

A 219/2004. (VII. 21.) Kormány rendelet a felszín alatti vizek mennyiségének és minőségének védelme, „jó állapotuk” érdekében konkrét feltételeket határoz meg, így:

„A felszín alatti vizek jó állapota

- 8. §** A felszín alatti vizek jó állapotának biztosítása érdekében tevékenység csak
- a környezetvédelmi megelőző intézkedésekkel végezhető a külön jogszabály szerinti legjobb elérhető technika, illetve a leghatékonyabb megoldás alkalmazásával;
 - ellenőrzött körülmények között történhet, beleértve monitoring kialakítását, működtetését és az adatszolgáltatást;
 - úgy végezhető, hogy hosszú távon se veszélyeztesse a felszín alatti vizek jó állapotát, a környezeti célkitűzések teljesülését.

A mennyiségi védelem

- 9. §** (1) A felszín alatti vizek jó mennyiségi állapotának biztosítása érdekében a tevékenység
- nem okozhatja az igénybevételi határérték túllépését,
 - nem vezethet a felszín alatti víztest kémiai és fizikai állapotromlásához, beleértve a káros víz(nyomás)szint (a továbbiakban: vízszint) emelkedését.
- (2) A felszíni vizek mederanyagának kitermelése, illetve a mederviszonyok megváltoztatása a felszín alatti vizekre vonatkozó környezeti és külön jogszabály szerinti vízbázisvédelmi célkitűzések figyelembevételével végezhető.
- (4) A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken:
- a felszíni vizek pótlása felszín alatti vízből a külön jogszabály szerinti vízgyűjtő-gazdálkodási tervben foglaltak szerint történhet;
 - akkor végezhető olyan tevékenység, amelynek következtében a fedőréteg eltávolítása révén felszínre kerül a felszín alatti víz, ha biztosított az (1) bekezdés és a 10. § (1) bekezdés szerinti előírások teljesülése.

A minőségi védelem

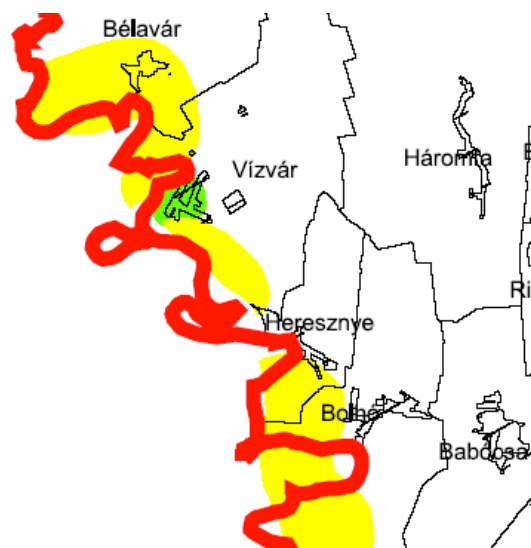
- 10. § (1)** A felszín alatti vizek jó minőségi állapotának biztosítása érdekében tevékenység
- végzése során szennyező anyag, illetve lebomlása esetén ilyen anyagok keletkezéséhez vezető anyagok használata, illetve elhelyezése csak műszaki védelemmel folytatható;
 - csak a felszín alatti víz, földtani közeg (B) szennyezettségi határértéknél kedvezőbb állapotának lehetőség szerinti megőrzésével végezhető;
 - nem eredményezhet kedvezőtlenebb állapotot, mint amit a felszín alatti víz, a földtani közeg (B) szennyezettségi határértéke vagy az annál magasabb (Ab) bizonyított háttér-koncentráció, továbbá az (E) egyedi szennyezettségi határérték, illetve kármentesítés esetében a (D) kármentesítési célállapot határérték jellemez, kivéve a (4) bekezdésben foglalt esetet;
 - részeként végzett bevezetést, elhelyezést csak engedéllyel lehet folytatni.
- (2) Tilos az 1. számú melléklet szerinti szennyező anyagnak, illetve az ilyen anyagot tartalmazó, vagy lebomlásuk esetén ilyen anyag keletkezéséhez vezető anyagnak
- felszín alatti vízbe történő közvetlen bevezetése;
 - bevezetése minden olyan mesterséges tóba, amelyet a földtani közeg kitermelésével és ezáltal a felszín alatti víz feltárásával hoztak létre, így különösen a bányatavakba, illetve jóléti tavakba;
 - szennyező anyagnak mélyművelésű bányában történő elhelyezése, kivéve az ideiglenes jelleggel, a műszaki üzemi tervben az adott nyersanyag bányászatához engedélyezett anyagot;
 - a felszín alatti vizek állapota szempontjából fokozottan érzékeny területeken a felszín alatti vízbe történő közvetett bevezetése (beleértve az időszakos vízfolyásba történő bevezetést is).
- (3) A feltétlenül szükséges legkisebb mennyiségű szennyező anyag bevezetése felszín alatti vízbe, földtani közegbe a 13. § szerint engedélyezhető:
- tudományos kutatási célból a felszín alatti vizek állapotának, mennyiségi és minőségi jellemzőinek feltárására, valamint
 - a földtani közeg, illetve felszín alatti vizek megismerését, védelmét, helyreállítását szolgáló célok érdekében, ha olyan kis mennyiségben tartalmaz szennyező anyagot, hogy a bevezetés nyilvánvalóan nem vezet semmiféle károsodáshoz.
- (4) Időszakos vízfolyásba történő tisztított települési szennyvíz bevezetése esetén a tevékenységekre vonatkozó (1) bekezdés c) pontja szerinti korlátok alól a felügyelőség felmentést adhat a külön jogszabályban az időszakos vízfolyásokra megállapított kategória határértékeinek megfelelő kibocsátásokra az ott meghatározott anyagok tekintetében.
- (5) Az időszakos vízfolyásba történő bevezetés esetén e rendeletben és a külön jogszabályban foglaltakat egyidejűleg kell alkalmazni.
- (6) Az olyan, a földtani közegen vagy közegben végzett építési és mérnöki munkák vagy hasonló tevékenység, illetve ehhez tartozó létesítmény kialakítása esetében, amely közvetlen kapcsolatba kerül a felszín alatti vízzel, biztosítani kell, hogy az hosszú távon se veszélyeztesse a felszín alatti vizet.
- (7) A tevékenység engedélyezése során a felügyelőség előírhatja a feltételek teljesülésének ellenőrzését szolgáló monitorozást.
- (8) Az adott telephelyre hatósági határozattal megállapított (E) egyedi szennyezettségi határérték az új ipari tevékenységre addig vonatkozik, míg a földtani közeg és a felszín alatti víz állapota tovább nem romlik.
- 11. § (1)** Tilos szennyező anyagnak mélyinjektálással történő elhelyezése, vagy bármilyen módon történő mélybesajtolása, kivéve a (2) bekezdésben foglaltakat.
- (2) A felszín alatti vízbe, földtani közegbe a (3) bekezdés szerinti feltételek teljesülése esetén, az olyan természeti okokból más célra tartósan alkalmatlan földtani képződménybe, amely a szennyező anyagok továbbterjedése szempontjából zártnak tekinthető szénhidrogén tároló, és amelyből a szénhidrogént kitermelik, illetve kitermelték:
- az olyan az 1. számú melléklet szerinti K1 szennyező anyagokat nem tartalmazó vizek visszasajtolása, amelyek a bányászati kutatáshoz, feltáráshoz, kitermeléshez tartozó tevékenységből származnak,
 - természetes összetételű vizek besajtolása szénhidrogén kitermelés elősegítésére,
 - a természetes gáz vagy a cseppfolyósított földgáz besajtolása tárolási céllal,
- a felszín alatti víz minőségromlás minden jelenlegi vagy jövőbeni veszélyének kizárásával a 13. § szerint engedélyezhető.
- (3) A (2) bekezdés szerinti tevékenységre engedély akkor adható ki, ha komplex értékelésre támaszkodó vizsgálatokkal is bizonyított, hogy a visszasajtolás, besajtolás:
- az adott tevékenységből származik és nem tartalmaz az adott tevékenységből származótól eltérő anyagot, és
 - a felszín alatti vizek szennyezésének megelőzése az elérhető legjobb technika alkalmazásával történik, és

HERESZNYE község RENDEZÉSI TERVE
SZAKÁGI MUNKARÉSZ

c) nem veszélyezteti a környezeti elemek - különösen a felszín alatti vizek - mennyiségi és minőségi viszonyait, a környezeti célkitűzések teljesülését, továbbá
d) az a), b) és c) pontokban foglaltak teljesülése ellenőrzött.”

A 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet, amely a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízi létesítmények védelméről szól, meghatározza a felszín alatti vízbázisok esetében a belső, külső, valamint a hidrogeológiai védőidom és védőterületek meghatározásának, kijelölésének, kialakításának, és fenntartásának módját. A HERESZNYE község ivóvízbázisát adó mélyfúrású kutak Vízvár község területén találhatóak, területük sérülékeny vízbázis területére esik, a védőidom, védőterület kijelölésére eddig ott még nem került sor. A felszín alatti vízbázis védőterületének határát a rendezési tervben az SMTT alapján jelölni kell.

Megjegyzés:
Sárga szín jelzi a vízbázis védelmi terület határát

Heresznye- Bolhó távlati vízbázisa hidrogeológiai védőövezetének kijelölése tárgyában a Dél-dunántúli Vízügyi Felügyelet, mint I. fokú vízügyi hatóság H/1117-37/2004 számú, 2004. február 27.-én kelt határozatával intézkedett. A határozat rendelkezéseinek megfelelően, kell a rendezési terv műszaki terveiben a hidrológiai védőövezet határát jelölni, a helyi építési szabályrendeletben (HÉSZ) e határozatban előírtakat megerősíteni, illetve átvenni. A rendezési tervben jelölni kell a tervezett kútsor helyét.

A vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezéssel szembeni védelméről szóló 49/2001. (IV.3.) Korm. rendelet 2. sz. mellékletében, mely megadja hazánk településeinek ill. vizeinek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelmét; HERESZNYE közigazgatási területe szerepel, tehát a jogszabályi előírásokat be kell tartani (a rendelet 1. számú melléklete szabályozza a jó mezőgazdasági gyakorlat szabályait a vizek nitrátszennyezésének megelőzése, csökkentése érdekében).

A talajvíz, illetve a talaj szennyezését korábban elsősorban a háztartásokban keletkező kommunális szennyvizek szikkasztása okozta. Az elmúlt évben a szennyvízcsatorna hálózat a településen kiépült, így a szennyezés a bekötések ütemében fokozatosan csökken.

3.2./ Hulladékgazdálkodás

A község közigazgatási területén külszíni bánya nem üzemel, rekultiválandó táj-sebek vagy rekultivációra szoruló, engedély nélküli szigeteletlen hulladéklerakó helyek nincsenek. A föld védelmével összefüggésben kiemelt jelentősége van a települési, kommunális hulladékok szervezett gyűjtésének és szakszerű elhelyezésének.

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény a hulladékgyűjtést a kötelező közszolgáltatások körébe sorolja, melynek megszervezése az önkormányzatok feladata. HERESZNYE község önkormányzata ennek a kötelezettségnek eleget tett, amikor a kommunális hulladékok begyűjtését és elszállítását szakvállalatra bízta. A hulladékszállítási gyakoriság jelenleg megfelelő, igény esetén az módosítható.

A településen keletkező szilárd, háztartási hulladékok - kommunális hulladék - elszállítását a Saubermacher-Pannonia Hulladékgyűjtő Kft végzi 1997. év óta. A hulladék-szállítási szerződés a hulladékgazdálkodási törvény - Hgt - előírásainak megfelel, megújításra került. A településen keletkező szilárd hulladékok a nagyatádi szigeteletlen hulladéklerakó telepre kerülnek.

A hulladéklerakás, valamint a hulladéklerakók lezárásának és utógondozásának szabályairól és egyes feltételeiről szóló 22/2001. (X. 10.) KöM rendelet előírásai szerint meghatározott paramétereknek nem megfelelő hulladéklerakók lezárásáról a felügyelőség intézkedik. A település szilárdhulladékait fogadó nagyatádi hulladéklerakó a Dél-Dunántúli Hulladékgazdálkodási Terv szerint 2007. október 31.-ig érvényes működési engedéllyel rendelkezik.

Az Országgyűlés 2000. május 23-án fogadta el a hulladékgazdálkodási törvényt, csaknem pontosan öt évvel a környezetvédelmi törvény után, amely rögzítette, hogy a hulladékokról külön törvény rendelkezik. Napjainkban megfigyelhető tendencia, hogy már nemcsak az Európai Unióban, hanem Magyarországon is mindinkább felértékelődik a környezet védelme. A környezetvédelem egészén belül ugyanakkor jelentőségénél kisebb szerepet kap a hulladékok hasznosításának problémaköre. A magyarországi környezetvédelmi szabályozás a hulladékhasznosítás kérdéseivel jelenleg csak igen általánosan, mondhatni inkább csak elvi szinten foglalkozik, speciális technikai végrehajtási feltételeket csak elvétve tartalmaz. Az elfogadott hulladékgazdálkodási törvény azonban az újrahasznosítás hatékonyságát várhatóan jelentősen javítja, bár az előttünk álló feladatok soha nem látott méretűek.

A hulladékgazdálkodási törvény számos jogintézményt irányoz elő, ezek közé tartoznak a **hulladékgazdálkodási tervek** is. A törvény megkülönbözteti az országos, a területi, a megyei, a **települési** és az egyedi hulladékgazdálkodási **terveket** és részletesen ismerteti, melyiket mely szervezet készíti, kinek a bevonásával. Az eljárási, hatásköri kérdések ilyen pontos rendezése láttán megkockáztathatjuk azt az állítást, hogy az ötféle hulladékgazdálkodási terv logikus konstrukciót alkot:

- Az Országos Hulladékgazdálkodási Tervet az Országgyűlés fogadja el, a Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP) részeként;
- A környezetvédelmi felügyelőségek területi hulladékgazdálkodási terveket készítenek, amit a környezetvédelmi miniszter rendeletben hirdet ki. A Dél-Dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség az elmúlt évbe dolgozta ki a régió 2003-2008 évi

hulladékgazdálkodási tervét, melyet a 15/2003.(XI.7.) számú KvVM rendelettel hirdettek ki.

- Az országos és területi tervekkel összhangban megyei és **települési hulladékgazdálkodási terveket** kell készíteni;
- A hulladékgazdálkodási szempontból jelentős gazdálkodó szervezetek a fenti tervek "megvalósíthatóságának biztosítása érdekében" egyedi hulladékgazdálkodási tervet készítenek;

A Dél-Dunántúl területét lefedő hulladékgazdálkodási tervnek Somogy megye, ezen belül HERESZNYE település is részese annak a modern, a szelektív hulladékgyűjtésen alapuló, hulladékkezelési rendszernek, mely a hulladékok csupán lerakással történő ártalmatlanítását korlátozza, ill. minimalizálja a kizárólag szigetelt lerakón elhelyezhető hulladékok mennyiségét. A hulladékgazdálkodási törvény előírásai szerint a programokat 2006. évben be kell indítani.

A szelektív hulladékgyűjtés 2004 évben beindult a községben, egy gyűjtőpontot alakítottak ki a Kossuth utca 49. szám alatti boltnál. A hulladékgyűjtés pormentes, tömörítő, korszerű járművekkel történik.

Az állati hullák elhelyezésére az ATEV Rt-vel kötöttek szerződést, a tetemek a cég böhönyei telepén kerülnek megsemmisítésre.

A településen veszélyes hulladék nagyobb mennyiségben nem keletkezik. E körbe tartoznak a lakosságnál fel nem használt, lejárt szavatosságú gyógyszerek, elemek, festékmaradványok, és néhány háztartási gép. Ezek begyűjtése csak a gyártók és kereskedők bevonásával, érdekelte tételével képzelhető el. Megoldást jelenthet az iskolánál történő elemgyűjtési akció, vagy a gyógyszertárakban a lejárt szavatosságú gyógyszerek visszagyűjtése. A településen felhagyott, illegális vagy rekultiválandó lerakóhely nincs.

3.3./ Felszíni víz védelem

HERESZNYE csapadékvizeinek befogadója a Dráva folyó, ahova a csapadékvizeket a község D-i részén vezetett kisebb, helyi kezelésben lévő árkok vezetik le. A település belterületén a csapadékvizeket az utak két oldalán lévő nyílt földmedrek fogadják. Víz-elvezető-képességük az árokszelvények méretét tekintve megfelelő. Vízelőntések nincsenek. Zárt csapadékvíz elvezető csatorna a település területén nincs.

A vízfolyások kezelője, a határfolyó kivételével, - a térségben- az önkormányzat mellett a nagyatádi székhelyű Rinya- Dombómenti Vízgazdálkodási Társulat, de kisebb vízfolyás szakaszokat kezel a BHV Rt. is.

3.4./ Levegő tisztaság védelem

A tiszta, egészséges levegő biztosítása alapvető emberi szükségletet elégít ki. A levegő tisztaságának védelmét a 47/2004. (III. 18.) Korm. rendelettel módosított 21/2001. (II.14.) Korm rendelet részletesen szabályozza. Levegőtisztaság-védelmi ügyekben a környezetvédelmi felügyelőségek, illetve a települési önkormányzat jegyzője lát el hatósági feladatokat. A hatósági jogosítványok megosztásáról a rendelet 23.§-a intézkedik.

A levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 21/2001.(II. 14.) Kormány rendelet előírásait a tervezett fejlesztéseknél be kell tartani.

A légszennyezettség (immisszió) a levegőben a levegőterhelés hatására kialakult légszennyező anyag koncentrációja, beleértve a légszennyező anyag adott időtartam alatt felületekre történt kiülepedését. A levegőterhelés (emisszió) valamely anyag vagy energia levegőbe juttatása.

Az elérhető legjobb technika a korszerű technikai színvonalnak megfelelő módszer, üzemeltetési eljárás, berendezés, amelyet a kibocsátások megelőzése és - amennyiben az nem valósítható meg - a kibocsátások csökkentése, valamint a környezet egészségére gyakorolt hatás mérséklése érdekében alkalmaznak, és amely a kibocsátási határértékek megállapításának alapjául szolgál.

Levegőminőségi határértékek:

A környezeti levegőben található kiemelt jelentőségű légszennyező anyagokra vonatkozó egészségügyi és a helyhez kötött légszennyező pontforrásokra vonatkozó technológiai kibocsátási határértékeket a légszennyező anyag tömegáramának figyelembevételével a 14/2001. (V.9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet szabályozza.

A légszennyezettség ökológiai határértékei és a légszennyezettség szempontjából ökológiailag sérülékeny területek típusait a rendelet 2. sz. melléklete tartalmazza. A község külterületén a melléklet szerinti ökológiailag sérülékeny területnek tekinthető a Duna-Dráva Nemzeti Park területe, melyet a rendezési tervben jelölni kell, az ezen kívül eső területek nem tekinthetők sérülékenyek.

Kibocsátási határértékek

KöM-EüM-FVM együttes rendelet 5. sz. melléklete az egyes technológiai kibocsátási határértékeket és az egyéb előírásokat a 6. sz. melléklete tartalmazza.

A község levegőjének minőségét az alábbi emissziók határozzák meg:
mezőgazdasági és szolgáltató létesítmények fűtése
egyedi fűtések
közlekedés

Fűtés : A fűtésből származó emissziókat a légszennyező anyagok közül a kén-dioxid, szén-monoxid, nitrogén-oxidok, a szilárd és a korom emisszió jellemzi.

A hagyományos tüzelőberendezéssel végzett háztartási tüzelés jelentékeny légszennyező hatásának fő oka a nem tökéletes égés, mivel az egységnyi tüzelőanyag mennyisége a tökéletlen égés következtében lényegesen több szén-monoxid- és koromkibocsátást okoz, mint ha azt jól szabályozható, korszerű nagyüzemi kazánokkal végeznék.

A tüzelési technológiáknál a **szén** használata során keletkezik a legtöbb fajta és legnagyobb mennyiségű szennyezőanyag. Kedvezőbb hatás érhető el az **olajtüzelés** alkalmazásával, mivel az olaj kéntartalma, így kén-dioxid kibocsátása kisebb. A koromkibocsátás mellett a magasabb égési hőmérséklet következtében azonban megjelenik a nitrogénoxid kibocsátás.

A **fatüzelés** viszonylag alacsony hőmérsékletű égéssel történik, így nitrogénoxid kibocsátást nem eredményez. Mivel a fa, ként nem tartalmaz, elmarad a kén-dioxid kibocsátás is. Ezzel szemben jelentős a szilárd nem toxikus légszennyezőanyag (pernye) kibocsátás. A jó szabályozási lehetőség következtében a **gáztüzelés** viszonylag kis mértékű szén-monoxid kibocsátást eredményez. Mivel a gáz kéntartalma jelentéktelen, gyakorlatilag kén-dioxid nem keletkezik. A magas égési hőmérséklet miatt nitrogén-oxid kibocsátással kell számolni, de szilárd szennyeződés gyakorlatilag nem keletkezik. Megállapítható, hogy a fatüzelés mellett a gáztüzelés okozza a legkisebb környezetszennyezést.

A település légszennyezettségi állapotáról mérési adatok nem állnak rendelkezésre. A környezeti adottságok alapján joggal feltételezhető, hogy a légszennyezettség a község közigazgatási területén a 14/2001. (V.9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet szerinti egészségügyi és ökológiai határértékeket nem haladja meg.

A településen a vezetékes földgázhálózat 1994-95 évben kiépült, eddig a háztartások 58%-a kapcsolódott rá a hálózatra. A levegő szennyezettségének csökkenése érdekében kívánatos lenne, ha minél többen kapcsolódnának rá a hálózatra.

HERESZNYE közigazgatási területén jelentős légszennyező forrás nincs. A legtöbb légszennyezés a téli fűtési időszakban kerül a levegőbe, de ennek mértéke is a gázhálózatra történő folyamatos rácsatlakozással csökken.

A közlekedés okozta légszennyezés

A közlekedés okozta légszennyezés minimális. A település a 6801. számú Barcs-Csurgó-Iharosberény összekötő út mellett fekszik. Az út forgalma nem túl jelentős és dinamikus növekedése sem várható. Az egyetlen önkormányzati utca (Petőfi utca) pedig kizárólag helyi forgalmat bonyolít le.

A településen lévő úthálózat jelentős része állami kezelésű közút (Kossuth utca). Ennek a belterületen átvezető szakasza 1247 m Az önkormányzat kezelésében van a Petőfi utca, melynek első 240 m-es szakasza burkolt, míg 840 m-es, ritkán lakott, második szakasza nem.

6801. sz. Barcs-Csurgó-Iharosberény összekötő út 2002. évi forgalmi adatai

Összes forgalom		Összes motoros forgalom		Nehéz motoros forgalom		Összes tehergépkocsi	Személygépkocsi	Autóbusz	
[j/nap]	[E/nap]	[j/nap]	[E/nap]	[j/nap]	[E/nap]			egyes	csuklós
(1)-(11)		(1)-(9) , (11)		(2)-(3) , (5)-(8)		(4)-(8)	(1)	(2)	(3)
682	978	647	968	103	213	127	345	30	0

Tehergépkocsi					Motor-kerék-pár	Kerék-pár	Lassú járművek
közepesen nehéz	nehéz	pót-kocsis	nyerges	speciális			
[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]	[j/nap]
(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
54	43	13	17	0	25	35	60

HERESZNYE-t érinti a Gyékényes- Szentlőrinc-i vasútvonal, mely a község belterületével párhuzamosan halad észak-nyugat, délkelet irányban a vasútvonalon összesen 12 dízel vontatású szerelvény halad naponta keresztül, az ebből adódó légszennyezettség minimális.

Egyéb légszennyezők:

A településen a BHV Rt állattartó telepe üzemel, a belterület bolhói, dél-keleti határánál, a lakóházaktól 160 m távolságra. Az állatok csak téli időszakban tartózkodnak a telepen, tavasztól őszig a községi legelőkön vannak. A telepen tartott állatszám változó 100- 200 közötti. Zavaró bűzhatással kapcsolatban a lakosság részéről eddig panasz

nem merült fel. A gazdaságban almos állattartás folyik, ahol hígrágya nem keletkezik. A kihordott almot trágyázásra hasznosítják.

A belterületen történő állattartást helyi rendeletben kell szabályozni.

3.5./ Zaj- és rezgésvédelem

A tervezés során alapvető feladat a lakosság megfelelő környezeti komfortérzetének biztosítása érdekében a zajhelyzet vizsgálata.

Annak érdekében, hogy a tervezési területen építendő létesítmények a környezetükben élő lakosságot a legkisebb mértékben zavarják, illetve a jogszabályban meghatározott és a község képviselőtestülete által elfogadott előírásokat kielégítsék, a Szabályozási Terv készítése során vizsgálni kell a tervezési területen kialakítandó zajforrások környezetre gyakorolt hatását, valamint a környezet domináns zajforrásainak kölcsönhatását.

A helyi zaj- és rezgésvédelmi szabályokat a népjóléti miniszter által a környezetvédelmi és területfejlesztési miniszterrel egyetértésben meghatározott keretek között az önkormányzat állapítja meg.

HERESZNYE község belterületén jelentős zajkibocsátást okozó telephely nem található. A községben működő kisebb vállalkozások (vendéglátó egységek) által okozott zaj a közvetlen környezetükben lehet zavaró hatású, de ilyen jellegű lakossági panasz még nem merült fel. A telephelyeken a tevékenység úgy végezhető, illetve a fejlesztést úgy kell tervezni, hogy a környezetbe jutó zaj a 8/2002. (III. 22.) KöM-EüM együttes rendeletben előírt alábbi zajterhelési határértéket ne haladja meg. A zajterhelési határértékek teljesüléséről az üzemeltetőknek minden üzemelési körülmény esetén gondoskodnia kell.

ZAJTERHELÉSI HATÁRÉRTÉK		
Területi funkció	Megengedett egyenértékű A-hangnyomásszint (dB)	
	nappal 06-22	éjjel 22-06
Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias telepszerű beépítéssel)	50	40

A településen átvezető 6801 számú közútnak és a vasútnak a település lakóterületére gyakorolt zajhatása, a meglévő forgalmi adatok ismeretében (a közútra vonatkozó részt lásd a közlekedés okozta légszennyezés cím alatt, a vasúti járatok száma pedig napi 7) csekély és a meglévő határértékek alatt marad.

3.6./ Parkterületek, sport- és temető terület

Közparkok:

A község viszonylag laza beépítésű, a lakóingatlanokhoz jelentős kertbelsőségek kapcsolódnak. Ezek mellett a település több pontján is található igényesen kialakított, gondozott zöldterületeket, így a templom környékén és a polgármesteri hivatal mögötti játszótéren.

Sportpálya:

A 048 hrsz alatti ingatlanon, a településtől D-re, de ahhoz kapcsolódóan helyezkedik el. Sportöltözővel nem rendelkezik. A községből a Petőfi utcán keresztül érhető el.

Temető:

A belterület északi részén, a 2 hrsz ingatlanon található, a Kossuth utcában. Felújított ravatalozóval rendelkezik, fejlesztése nem indokolt. Parkoló kialakítása tervezett.

Klimatikus viszonyok, Éghajlat : lásd a 8. oldalon szereplő táblázatban

3.7./ Élővilág: növényzet, állatvilág

A Flórajárás a Somogyi flórajárásba tartozik. Fontosabb potenciális erdőtársulásai a liánszintű tölgy-köris-szil ligeterdők, égeres-körises láperdők, lágý és kemény- lombos erdők.

A gazdag növényvilág változatos, és vadgazdálkodás szempontjából jó minőségű, értékes állatvilágot tud eltartani. Heresznye külterületi földútjai mentén hosszabb-rövidebb fasorokat ültettek. A rendezési terv javaslatot ad ezek kiegészítésére, a hiányzó fasorok pótlására.

3.8./ Építészeti és régészeti örökség:

Heresznye rendezési tervének részeként készült el az örökségvédelmi hatástanulmány. A tervezők feladata volt a település társadalmi, gazdasági, szociális, táji, természeti, környezeti adottságainak felmérése a szükséges szakhatósági egyeztetések elvégzése.

A település népességszáma az elmúlt 130 évben csökkent, az 1990-es évek második felétől azonban ennek üteme csökkent. A rendezési terv hosszútávon a népesség 310 fő körüli alakulásával számol. A község szép táji környezetben, a Dráva partján fekszik, felszínét jelentős erdő, szántó és gyep területek borítják, ezek egy része védett, illetve védelemre tervezett. A természeti, táji értékekben gazdag vidék, de régészeti, építészeti értékekben szegényebb. A községben műemlék nem található. Az Örökségvédelmi Hatástanulmány kidolgozása keretében megtörtént a helyi építészeti értékek felmérése. Ezek egy része sürgős felújításra szorul. Helyi védelemre javasoljuk a XX. század első harmadában épült katolikus templomot, három lakóházat a Petőfi utcában, továbbá egy közkutató és két temetői síremléket.

A település szerkezetének, az utcaképnek a megőrzésére, javítására törekszik az önkormányzat. A belterület bővítése dél-keleti irányban a kertterületeknél és a Petőfi utcára csatlakozó földutak mentén tervezett.

A közigazgatási területen nyilvántartott régészeti terület nem, csupán régészeti érdekű terület található; a Dráva partján.

4./ RENDEZÉSI TERV MEGVALÓSÍTÁSÁNAK HATÁSAI, JAVASOLT INTÉZKEDÉSEK

A település rendezési terve a környezeti elemek; a föld, a levegő, a víz, az élővilág és a mesterséges környezet védelmét irányozza elő, ezt segítik a HÉSZ előírásai. A belterület csökkentésére tesz javaslatot a rendezési terv; a belterület keleti határán és a temetőtől délre eső kertterületeket érintően. Ezzel egyidejűleg további lakóterületek kialakítása tervezett a belterületi kertterületek egy részén. A Dráva mellett, a mederrendezési, kotrási munkák új gazdasági terület kijelölését igénylik.

A különböző környezeti elemek védelmével kapcsolatos legfontosabb szabályokat és javasolt intézkedéseket táblázat foglalja össze:

Védendő környezeti elem	Védelmét szolgáló kötelezettségek és javaslatok
föld	<p>A DDNP területét, az ökológiai hálózattal érintett területeket, a NATURA 2000 területet és a helyi természetvédelmi területet a terv lehatárolja, ezek védelmét a HÉSZ biztosítja</p> <p>A gyepterületek, patakmedrek, mély fekvésű területek beépítés mentes területként kerültek lehatárolásra.</p> <p>A beépíthetőség mérnökgeológiai feltételei a HÉSZ-ben meghatározásra kerültek</p> <p>A humuszréteg védelmének kötelezettségét a HÉSZ előírja</p>
levegő	<p>Közutak mentén védőterületek kerültek kijelölésre</p> <p>A külterületi földutak mentén a hiányzó fasorok pótlása, újak telepítése javasolt</p>
víz	<p>A beépítés közművesítési feltételei meghatározásra kerültek</p> <p>A vízügyi hatóság határozatának megfelelően lehatárolja a rendezési terv a felszín alatti vízbázis hidrogeológiai védőövezetét, a HÉSZ korlátozza e területeken bizonyos szennyező létesítmények megvalósítását, egyes szennyezéssel járó tevékenységek gyakorlását</p> <p>Állattartó telepek és trágyatárolók védőtávolságát a HÉSZ meghatározza</p> <p>A szippantott szennyvizek engedélyezett ürítőhelyre történő elszállításának kötelezettségét írja elő a HÉSZ,</p> <p>Vízfolyások szabad parti sávjának biztosítása</p>
élővilág	<p>Fák, facsoportok védelem alá helyezése, továbbiak telepítésére vonatkozó javaslat</p> <p>Védelmi erdőterületek kijelölése a vízfolyások mentén.</p> <p>A növények telepítési távolságainak meghatározása</p> <p>A zöldfelületek kedvező arányának meghatározása az egyes építési területeken.</p>
Épített környezet	<p>Megtörtént a helyi értékek teljes körű számbavétele, az építészeti, régészeti értékek megmentése érdekében teendő intézkedések a HÉSZ-ben megfogalmazást nyertek.</p> <p>Kedvezőbb utcakép kialakulása érdekében az illeszkedési szabályok meghatározásra kerültek</p>

5./ ÖSSZEFOGLALÓ

Vízvár a Belső-Somogy középtájon, az un. Közép-Dráva-Völgy kistájon fekszik. Barcstól észak-nyugatra 22 km-re, Nagyatádtól dél-nyugati irányba 29 km-re, Csurgótól dél-keletre 27 km távolságra, a Dráva folyó partján. Magyarország déli, Horvátországgal határos részén fekszik. Közlekedési kapcsolatai, közúti és vasúti vonatko-

zásban is viszonylag jók. A Barcs-Csurgó-Iharosberényt összekötő 6801 számú országos közút mentén helyezkedik el, keresztezi a Pécs-Szigetvár-Barcs-Nagykanizsa városokat összekötő vasúti szárnyvonal.

Népességszáma stagnál, 2001-ben 295 fő volt.

Heresznye a gazdaságilag veszélyeztetett barcsi kistérséghez tartozik, része a barcsi vállalkozási övezetnek, mely gazdasági felzárkóztatására esélyt jelent. A térség jelentős ásványvagyona a drávai folyami kavics és a földgáz. A községben több földgáz kút található, melyek üzembeállítására a babócsai gázmezőn kitermelhető földgázvagyton csökkenésével, a közeljövőben már várható. A térség vonzereje a Dráva idegenforgalmi hasznosításával, a víziturizmus elterjedésével nő. A község értékes táji- természeti környezettel, egyedi flórával és faunával rendelkezik. A község közigazgatási területének egy része a Duna- Dráva Nemzeti Parkhoz tartozik, Natura 2000-es területek, ökológiai hálózattal érintett területek találhatóak a közigazgatási területen. Ezeknek az értékeknek a megtartása, megőrzése a rendezési terv fontos feladata.

Infrastrukturális ellátottsága 2003-ban a szennyvízcsatorna hálózat kiépítésével teljes körűvé vált. A község vezetékes ivóvízbázisát a Vízvár területén lévő mélyfúrású kutak biztosítják. A vízellátást Vízvárral és Bélavárral közös vízmű biztosítja. A vízbázis a tervezett fejlesztéseket is figyelembe véve az igények hosszú távú kielégítésére alkalmas. A keletkező szennyvizek szakszerű elvezetése teljes körűen még nem megoldott, bár a szennyvízhálózat a közelmúltban kiépült erre eddig a lakosságnak még csak kisebb része kötött rá. Az új épületeknél, a hálózatra történő csatlakozás kötelezettségét a HÉSZ előírja. A vezetékes gázhálózat 1994-1995-ben épült ki, addig a lakóépületek 60 %-át kapcsolták a hálózatra.

A szervezett hulladékgyűjtés a községben megoldott.

Az elhullott állatok elszállítására szakszolgáltatóval (ATEV Fehérjefeldolgozó Rt.-vel) kötött szerződés alapján kerül sor, döngkút a területen nincs.

A településen a megengedett mértéket meghaladó zajártalommal nem kell számolni. Zajos üzem nem működik a településen, a vasút és a közút forgalma viszonylag csekély, a vasút a településtől távol; 1,8-2,0 km távolságra van.

A megengedett határértéket meghaladó levegőszennyezettséggel, bűzhatással nem kell számolni.

A felszín alatti vizek szennyezés-érzékenysége tekintetében Heresznye a „kiemelten érzékeny települések” közé tartozik, mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezettség veszélyezteti.

A település környezeti állapota összességében megfelelőnek mondható.

KÖZMŰVESÍTÉSI JAVASLAT

1./ Vízellátás

HERESZNYE, Bélavár és Vízvár vezetékes ivóvízellátása egy kisregionális rendszerről biztosított. A vízbázist jelentő 2-es jelű fúrt kút kataszteri száma B-6, 1979-ben létesült. A rendszer 1992-ben került üzembe helyezésre. A kút a Vízvári Polgármesteri Hivatal mögött található, kapacitása 1000 l/p

A kutak vizét búvárszivattyúk emelik ki és nyomják fel a 2 db100 m³-es magas tározóba. Az egyik torony Vízváron, a másik Heresznyén van, de önálló létesítménnyel rendelkezik a BHV Rt telepe is.

A hálózat hossza 12,2 km, a bekötővezetékeké 1,2 km, átmérője 150,100, 80 mm átmérőjű KMPVC, valamint 3/4"-KPEPVC. A bekötések száma 164 db. A kitermelt víz magas

vastartalma miatt METANULL típusú vastalanító berendezés került beépítésre. Az ÁNTSZ és más külső laboratóriumok által végzett vizsgálatok alapján a szolgáltatott víz minősége a 201/2001.(X.25.)Korm. rendelet szerint a nem kifogásolt kategóriába tartozik. A szükséges vízigények a településen biztonsággal és hosszútávon is kielégíthetők.

A rendszer üzemeltetője a barcsi székhelyű V+D Víziközmű Üzemeltető és Szolgáltató Bt.

A rendezési tervben szereplő fejlesztések vízigénye pontosan nem határozható meg. A tervezett lakótelkek száma 35-37 között változhat. Ez maximálisan 37 x 300 l/d = 11000 l/d vízigénynek felel meg. A gazdasági terület vízigénye 1000 l/d, összesen 12000 l/d, mely a meglévő vízbázisról biztonsággal kielégíthető.

2./ Szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. tv szerint a települési önkormányzatok feladata az ingatlan tulajdonosoknál keletkező települési hulladékok, ezen belül a települési folyékony hulladék kezelésére hulladékkezelési közszolgáltatás szervezése és fenntartása.

A közszolgáltatás kiterjed a települési folyékony hulladék ideiglenes tárolására szolgáló létesítmény kiürítésére és a települési folyékony hulladék elhelyezés céljából történő elszállítására is.

A 213/2001. (XI. 14.) Korm. rendelet szerint települési folyékony hulladéknak minősül az a szennyvízelvezető hálózaton, illetve szennyvíztisztító telepen keresztül el nem vezetett szennyvíz, amely

- emberi tartózkodásra alkalmas épületek szennyvíztároló létesítményeinek és egyéb helyi közműpótló berendezéseinek ürítéséből,
- a nem közüzemi csatorna- és árokrendszerekből, valamint
- a gazdasági de nem termelési, technológiai eredetű tevékenységből származik.

HERESZNYE területén korábban a keletkező szennyvizek az ingatlanokon lévő, szikkasztó műtárgyakba kerültek, melyek szennyezték a talajt, a talajvizet, a környezetet. A község szennyvízcsatornázására a közelmúltban került sor. A kisregionális rendszer szennyvizeit a barcsi új 3000 m³/nap kapacitású szennyvíztelep fogadja. A beruházás befejeződött, fontos, hogy a lakosság és az intézmények is mind többen rákössenek a rendszerre. A beruházás községet érintő szakaszán 35 m³/nap a szennyvízterhelés. 4347 fm hosszú gravitációs csatorna, 1768 fm bekötővezeték épült ki. A szennyvíz nyomócső hossza 4133 fm. A beruházás részeként 4 szennyvízátemelő létesült, melyből egy végátemelő a 045 hrsz területen, a további átemelők olyan szakaszokon valósulnak meg, ahol a keletkező szennyvíz kicsi, de gravitációs úton nem vezethető el, ezért itt házi szennyvízbeemelőket elengedhetetlenek.

Az átemelők szaghatásának figyelembevételével a létesítmények körül 25 m-es védőtávolság biztosított.

A rendezési tervben tervezett lakóterületeken keletkező 9000 l/d szennyvíz-mennyiség a meglévő hálózaton keresztül, annak meghosszabbításával, biztonsággal elvezethető.

A településen engedélyezett szennyvízkibocsátás élővízbe nem történik. Ipari jellegű szennyvíz képződésével járó tevékenység nincs.

3./ Csapadékvíz elvezetés

A 120/1999. (VIII. 6.) Korm. rendelet a vizek és a közcélú vizilétesítmények fenntartására vonatkozó feladatokról 10. § szabályozza a települési vízrendezéssel összefüggő fenntartói feladatokat az alábbiak szerint:

10. § (1) A települési vízrendezési feladatok körében a fenntartó

- a) a természetes vízfolyások és belvízcsatornák,
- b) a nyílt csapadékvíz-elvezető csatornák, árkok,
- c) a zárt rendszerű csapadékvíz-csatornák,
- d) a tározók, záportározók, szivattyútelepek és egyéb műtárgyak

fenntartásával gondoskodik arról, hogy azok az önkormányzat jogszabályban meghatározott, helyi vízkárelhárítási és vízrendezési feladatainak ellátása során, a tervezett funkció ellátására alkalmasak legyenek.

A fenntartási feladatok során különösen gondoskodni kell :

- a vízfolyás- és csatornamedrek vízszállító képességének megtartásáról (így például kaszálás, iszapolás);
- az elfajult medrek helyreállításáról;
- a töltések, burkolatok helyreállításáról, gyepfelület pótlásáról;
- kapubejárók alatti csőátereszek tisztán tartásáról;
- a tározótér feliszapolódásának eltávolításáról.

A település csapadékvizeinek befogadója a Dráva, ahova a felszíni vizeket a kisebb árkok vezetik le. A község belterületén a csapadékvizeket az utcák két oldalán lévő nyílt földmedrek fogadják.

A térség jelentősebb vízfolyásainak kezelője, a határfolyó kivételével, többségében a nagyatádi székhelyű Rinya- Dombómenti Vízgazdálkodási Társulat, de kisebb vízfolyás szakaszokat kezel még a BHV Rt. is.

A felszíni csapadékvíz elvezető árkok, melyek a burkolt felületekről lefolyó felszíni vizeket is fogadják és viszik az élővízfolyásokba, a befogadóba történő bevezetés előtt környezetvédelmi műtárggyal nem rendelkeznek.

4./ Gázellátás

A Bolhó irányából érkezik és a Kossuth utca középső szakaszáig vezet a települést ellátó középnyomású gázvezeték. A rendszer nyomásszabályozója Bolhón van. A hálózat a KÖGÁZ tulajdona. A vezeték biztonsági övezete a palásttól mért 5-5 m.

A vezeték nyomvonalát a rendezési terv a KÖGÁZ adatszolgáltatása alapján rögzíti. A település gázellátása 1994-95 években épült ki. 94 háztartás bekapcsolása történt meg.

5./ Villamos energiaellátás

Somogy megye villamos energia ellátása az országos 120 kV-os hálózati rendszerről Somogy megye villamos energia ellátása az országos 120 kV-os hálózati rendszerről vételezett villamos energiával biztosított. A település elektromos ellátását a Csurgó-Berzence 20 kV-os hálózatról táplált 3 db kommunális 20/0,4 kV-os transzformátor állomáson keresztül kapja. A hálózat terhelése közepes, üzemzavarok ritkán fordulnak elő. A belterületi fokozott biztonsággal létesült 20 kV-os hálózat biztonsági övezete a szélső vezetők síkjától mért 2,5-2,5 m, ugyanez a 0,4 kV-os hálózat esetében 1-1 m. A települést ellátó rendszer a rendezési tervben előírandó kisebb fejlesztések kielégítésére alkalmas. Transzformátor állomás van a volt varrodánál, a központban, az orvosi rendelőnél, és a TSZ majornál, mindhárom OTR 20/400.

6./ Hírközlés

A hálózati telefonellátást a MATÁV a jelenlegi rendszerével ki tudja elégíteni. Az Internet hozzáférés lehetősége megoldódott.

A mobil telefon-összeköttetést biztosító Pannon GSM és T Mobil szolgáltatók a vélteli lehetőségek javítása érdekében egy közös erősítőt szereltek fel, a közelmúltban, a szomszédos vízvári víztoronyra, a Vodafon pedig a heresznyei víztorony tetejére.

Kaposvár, 2005. február.

Dr Fazekas Sándorné
tervező

környezetvizsgáló; jogosultsági okirat száma : OKVF-F 084/2004; ügyirat szám:14/02057/2004
K-F-L Levegőtisztaság-védelem
K-F-V Hulladékok káros hatásai elleni védelem
K-F-K Zaj-és rezgés elleni védelem
K-F-Z Vízvédelem
vízügyi szakértői engedély: W-V-1 Ivó- és ipari vízellátás
W-V-3 Szennyvízellátás